

УДК 7.079:792 73

**ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ДЖАЗОВО-ФЕСТИВАЛЬНОГО РУХУ В УКРАЇНІ ДОБИ
ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ (1991–2012 рр.)**

Рось Зоряна Петрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент,
Інститут мистецтв Прикарпатського національного університету
ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ
zoriaros@gmail.com

Розглядаються актуальні проблеми вітчизняної джазології – розвиток українського джазово-фестивального руху. На основі огляду діючих в Україні джазових фестивалів періоду державної незалежності були визначені кількісні і якісні показники їх функціонування. Позитивна динаміка цих процесів дала можливість окреслити провідні тенденції в розвитку українського джазово-фестивального руху в 1991–2012 рр.

Ключові слова: джазові фестивалі, міжнародні джазові фестивалі, джазово-фестивальний рух, динаміка розвитку.

Постановка проблеми. Після здобуття Україною державної незалежності для неї, як і для інших пострадянських республік, почалася нова епоха розвитку, що змінила спосіб життя українського суспільства і ситуацію щодо визначення шляхів розвитку національної культури. Під впливом формування національної ідентичності та доступу до потоку інформації з-за кордону, яка до цього була обмежена, почала складатися нова система цінностей, норм, культурних потреб тощо. Якщо торкатися процесів глобалізації, то необхідно зауважити про розвиток процесів культурного обміну, вагомим механізмом якого став фестивальний рух як реалізатор функції обміну досягненнями, зокрема музичної творчості, що є імпульсом для розвитку вітчизняної національної культури. Світова музична культура, позитивно впливаючи на розвиток українського фестивального руху, в свою чергу, репрезентує українську музику, що стає її частиною, у світовий культурний простір.

Джазові фестивалі нині є важливою складовою соціокультурного простору сучасної України. Це культурне явище не лише відтворює стан музичної культури, а й, в свою чергу, є потужним чинником культуротворчих процесів.

Огляд останніх публікацій. Щодо визначення тенденцій розвитку джазово-фестивального руху в Україні, вагомими стали наукові праці, в яких формулюється термінологія, структура та функції фестивального процесу.

Серед зарубіжних дослідників феномену фестивального руху слід згадати П. Паві, який визначає специфіку фестивалю як унікального комунікативного каналу.

Досліджуючи фестиваль у контексті теорії свята, К. Жигульський наголошує на його суттєвій ознаці як «штучного замітника свята»; Ж. Боже-Гарньє та Ж. Шабо вказують на виконання фестивалем функцій культурного центру, здатного залучити численних відвідувачів і сприяти розвитку інфраструктури культурної сфери міста; К. Резнікова в своїй дисертації розглядає фестиваль мистецтв як синтетичний художній простір; О. Ущипівська трактує фестивалі як форму культурного життя; К. Давидовський визначає соціокультурні виміри міжнародного фестивального руху; О. Широкова досліджує музичний фестиваль у діалозі культур тощо.

Важливими для даної статті стали дослідження з проблем розвитку сучасного фестивального руху в Україні, опубліковані в наукових періодичних виданнях (Г. Ганзбург, О. Дьячкова, О. Зінкевич, С. Зуєв, В. Романко, О. Сичова, І. Сікорська, М. Швед та ін.). Зокрема, І. Сікорська трактує міжнародні музичні фестивалі в Україні як віддзеркалення сучасного культурного процесу [7]; О. Сичова досліджує типи мистецьких фестивалів і конкурсів у сучасній Україні [6]. З'являються перші дисертаційні дослідження, присвячені проблемам розвитку вітчизняного джазового мистецтва: С. Зуєва [2], В. Олендарьова [3], В. Романка [5], М. Шведа [9], В. Тормахової [8] та ін. Зокрема, з соціокультурної точки зору проблеми розвитку музичних фестивальних процесів розглядаються: в дисертації В. Романка досліджувалась соціокультурна та музикознавча інтерпретації джазових фестивалів у музичній культурі України; у дослідженні М. Шведа на прикладі фестивалів сучасної музики визначені тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики в Україні на новому етапі (1990–2005 рр.); у роботі С. Зуєва на матеріалах музичного Харкова окреслені сучасний культурний простір України та семіотика музичного фестивалю тощо.

Мета статті – на основі аналізу розвитку джазово-фестивальних процесів визначити динаміку розгортання джазово-фестивального руху в Україні першого періоду доби державної незалежності (1991–2012 рр.)

Як відзначають чимало авторів (О. Злотник, С. Зуєв, М. Швед та ін.), починаючи з 90-х років ХХ ст. в Україні фестивальний рух активізується і швидко набуває рис «фестивального буму». Причинами, що спровокували цей процес, стало зменшення фінансування сфери культури, що призвело майже до повного припинення функціонування системи гастролей, з одного боку, і процесами регіоналізації та децентралізації – з іншого. «Цей момент зламу, – як зазначає у своєму дослідженні С. Зуєв, – відзначився пошуками нових шляхів розвитку, в т. ч. «оптимальних» форм існування мистецтва, зокрема музичного. У цьому сенсі на початку 1990-х років актуальності набуває саме фестиваль як альтернатива концертному сезону та резонансний засіб демонстрації культурної значущості певного просторового локусу. Проведення фестивалів стає «фактором залучення міста як повноцінного культурного суб'єкту до світового культурного простору, а саме, фестиваль набуває значення обов'язкового атрибуту культурного центру» [2; 6].

На основі огляду новостворених і відновлених в Україні джазових фестивалів упродовж 1991–2012 рр. можна констатувати, що на її території в цей період виникло майже 100 нових, а діяло набагато більше джазових фестивалів, різних за своїми масштабами, термінами функціонування та статусом (1991 р. – 2 джазові фестивалі, 1992 р. – 2, 1993 р. – 1, 1994 р. – 1, 1995 р. – 3, 1996 р. – 5, 1997 р. – 1, 1998 р. – 4, 1999 р. – 3, 2000 р. – 3, 2001 р. – 7, 2002 р. – 3, 2003 р. – 4, 2004 р. – 1, 2005 р. – 0, 2006 р. – 5, 2007 р. – 6, 2008 р. – 14, 2009 р. – 7, 2010 р. – 8, 2011 р. – 9, 2012 р. – 11).

Серед найбільш резонансних слід назвати міжнародні джазові фестивалі «Jazz Bez» (Львів та ін. міста України і Польщі), «Do#Dж» (Донецьк-Київ), «Alfa Jazz Fest» (Львів), «Єдність» (Київ), «Джаз-Карнавал» – «Odessa Jazz Fest» (Одеса), «Kharkiv ZaJazz Fest» (Харків), «JVL Jazz Festival» (Севастополь), «Chernihiv jazz open» (Чернігів), «Vinnytsia Jazzfest» (Вінниця) та багато ін. Поряд із заснованими або відновленими в цей період джазовими фестивалями продовжували успішно функціонувати фестивалі, що виникли до 90-х рр. Серед них: Міжнародний джазовий фестиваль «Черкаські джазові дні» (Черкаси), заснований у 1988 р.; дитячий музичний фестиваль «Ми вчимося грати джаз» (Донецьк), заснований у 1989 р.; Міжнародний джазовий фестиваль «Горизонти джазу» (Кривий Ріг Дніпропетровської обл.), заснований у 1987 р. та ін.

Щодо кількості започаткованих або відновлених в Україні джазових фестивалів у період 1991–2012 рр., коли було створено понад 80% нині діючих джазових імпрез, визначення фестивального злету чи «фестивального буму» в даній категорії фестивалів більш характерне для початку ХХІ ст., зокрема для 2008 і 2012 рр., коли виникло 25 нових фестивалів. А 90-ті рр. характеризуються більш стабільними показниками розвитку даного руху в порівнянні з іншими музичними, наприклад, фестивалями сучасної музики, які досліджував М. Швед. Таким чином, період 1991–2012 рр. можна умовно розділити на 3 етапи, які відрізняються один від одного, насамперед, кількістю започаткованих або відновлених джазових фестивалів. Перший – 1991–2001 рр., упродовж якого виникло 32 джазових фестивалі. Другий (перехідний) – 2002–2005 рр., коли спостерігається значний спад щодо формування нових фестивальних заходів – за 4 роки виникло лише 8 фестивалів. Третій – 2006–2012 рр., протягом якого почало діяти 60 новостворених форм («вершини» у 2008 р. – 14 та 2012 р. – 11 фестивальних заходів).

Ці етапи різняться не лише кількістю акцій, а й якісно-змстовим наповненням мистецького процесу, визначення особливостей якого є важливим для визначення тенденцій розвитку українського джазово-фестивального руху.

З цією метою був проведений аналіз окремих найбільш яскравих і престижних міжнародних джазових фестивалів, що діяли в ці роки в Україні. Адже саме вони й визначають напрями розвитку мистецтва, формують нові ідеї, творять особливий механізм регулювання і коригування естетичних смаків, перевіряють практикою новації, і тому їм у даному процесі належить особливе місце. «Саме завдяки міжнародним фестивалям, – відзначає М. Швед, – в Україні сучасне покоління українських композиторів активно інтегрується в нинішній глобалізований світ» [9; 4].

З цією метою проаналізовано декілька різних за періодом заснування міжнародних джазових фестивалів, а саме: «найстарішого» – «Міжнародні дні джазової музики у Вінниці» – «Vinnytsia Jazzfest» (Вінниця) і «молодого» фестивалю ХХІ ст. – «Alfa Jazz Fest» (Львів). Аналіз здійснений на основі визначення організаційно-результативного чинника, а саме: кількісна динаміка концертів, динаміка прогресу чи регресу, відповідність практичної діяльності фестивалю задекларованим концептуальним положенням, якість концертних програм, оцінювання виконавського рівня фестивальних виступів експертами та слухачами тощо, а також визначення масштабності і міжнародного представництва, що підтверджує їх статус.

«Міжнародні дні джазової музики у Вінниці» – «Vinnytsia Jazzfest». Це найстаріший джазовий фестиваль незалежної України, започаткований 1996 р. і відтоді щороку проводиться у вересні, за виключенням ІХ, який відбувся в грудні у зв'язку з виборчою кампанією. За цей час організатори

зуміли не лише зберегти чітку форму проведення і високий міжнародний статус фестивалю, але і дотримались головних принципів проведення – демократичність та загальнодоступність. Він відзначався ще й тим, що в ньому не було обмежень у стилі, що допускав участь разом із джазовими і ф'южн-виконавцями на фестивалійній сцені естрадних колективів.

Організатори кожного року намагалися підібрати концертні програми та виконавців таким чином, щоб слухачі могли насолодитися різноманітними гранями джазової музики. Так, на XV фестивалі 2010 р. були широко представлені джазовий вокал та перкусійне мистецтво, що розкрило всі можливі спектри мистецтва гри на ударних інструментах. Кульмінацією фестивального дійства став виступ зірки світового джазу – легендарного барабанщика Е. Фостера з квартетом (США). Вперше на фестивалі прозвучали народні арабські інструменти такі, як уд (ud) і канун (kanoun) у виконанні музикантів із Тунісу, що продемонстрували їх звучання та виконавські прийоми, а це стало певною екзотикою для шанувальників джазової музики. Також цей фестиваль, як і прийдешні, не обійшовся без прем'єр. Однією з них був проект «Junior Jazz» у виконанні юних вінницьких вокалістів і муніципального оркестру «Big Band», на якому маленькі подільські зірочки на сцені у супроводі професіоналів виконали джазові стандарти.

У тому ж році організатори розширили звичну формулу побудови фестивалю (одна країна – один проект), за якою він проводився останні десять років і перетворили його у справжній калейдоскоп із країн, культур і традицій, який був реалізований у спільних міжнародних проектах. Так, на XV грали музиканти з Польщі та Тунісу (група «Amine and Hamza», яка виступила з програмою «Perpetual Motion»), Канади і Данії (Тріо Сієни Дален), Іран – Чехія – Словачія (Тріо Шахаба Толуї), США-Англія-Польща (Гурт «The Groove Syndicate»), Зімбабве-Франція (Квартет Шенгетаї) і США – Ізраїль (Квартет Ела Фостера) та інші. На шести фестивалійних концертах було представлено музикантів із 13 країн світу, яких об'єднувала велика музика – ДЖАЗ.

На XVI фестивалі 2011 р. «Міжнародних днів джазової музики» з'їхалися артисти та поціновувачі їх таланту з усього світу. Було запрошено низку іменитих виконавців, які вже неодноразово радували вінничан своєю творчістю. Загалом, на фестивалійну сцену в 9 концертах піднімалися представники з 13 країн світу: Польщі, Грузії, Іспанії, Швеції, Італії, Швейцарії, ЮАР, Австрії, Болгарії, Франції, Росії, США та України.

На фестивалі вже традиційно були представлені спільні міжнародні проекти з Австрії та Бразилії – Р. Бергер і Ф. Чавез зі спільним проектом «Руді Бергер Дуо»; іспано-французьке Тріо «Jerez Texas» із запальними ритмами фламенко у джазовій інтерпретації; україно-польський Квінтет «Futurethno»; унікальний грузино-іспанський проект за участю грузинського гурту «The Shin» з іспанським флейтистом та саксофоністом Х. Паксаріно тощо. Поряд із цими виступами вінничани почули польське Тріо А. Дуткевича (рояль, перкусія і контрабас), муніципальний джаз-бенд міста Сергієв Посад із Росії (кер. В. Кадерський), Тріо гітаристів зі Швеції, польський Квінтет на чолі з маестро-духовиком З. Намисловським, італійське Тріо на чолі з романтичним піаністом К. Форнареллі, швейцарське Тріо «Vein» (рояль, бас, барабани), оригінальний чоловічий Квартет з далекого африканського континенту «Soweto Entsha», колоритне Тріо відомого контрабасиста Г. Брайншмідта «Brain's Café». Вперше у рамках фестивалю презентовано проект «Зіркові діалоги», унікальністю якого є те, що впродовж одного концерту глядачі почули колективи з Японії «Юко Окамото квартет» та російський Дует О. Бутмана і Н. Смірної. Об'єднуючу роль в обох колективах виконував рояль. Родзинкою фестивалю і хедлайнером водночас стали гості зі США – Квартет легендарного саксофоніста сучасності А. Бартонна.

У фестивалійному 2012 р. класика джазу, стандарти та хіти сучасності у джазовому аранжуванні прозвучала у блискучому виконанні українських музикантів-вінничан: співачки О. Славної, якій акомпанували Р. Кульматицький (тромбон), В. Іщук (барабани), К. Самойлюк-Яковський та Ю. Кондрицький (фортепіано).

Завершився фестиваль яскравим виступом зірок старої джазової школи, справжніх світових величин: саксофоніста Дж. Джонса, якого називають батьком сучасного американського джазу, і росіянина А. Кондакова – гуру російського джазу. За результатами конкурсу, організованого дирекцією фестивалю, вирішено до старої назви додати «Vinnytsia Jazzfest» з одночасним збереженням назви.

Отже, представлений аналіз концертних програм останніх років джазового фестивалю «Міжнародні дні джазової музики у Вінниці» – «Vinnytsia Jazzfest» доводить, що поряд з індивідуальними виступами джазових музикантів, що спостерігалось до 2006–2007 рр., починають з'являтися спільні міжнародні проекти, які в наступні роки стали для фестивалю традицією.

В Україні відбуваються джазові фестивалі, що також вражають своїм міжнародним представництвом, і одним із наймолодших в Україні з даної групи став «Alfa Jazz Fest» (Львів), заснований у 2011 р., що об'єднав меломанів з усієї України та велику кількість гостей з інших країн.

На прем'єрі «Alfa Jazz Fest», що відбулася 3-5 червня 2011 р., до Львова приїхало понад 20 тис. туристів, які мали змогу насолоджуватись виступами незаперечних зірок джазу з України, Білорусі, Росії, Бразилії, США. Серед понад 15 колективів, які взяли участь у цьому міжнародному форумі, львів'яни та гості фестивалю змогли почути зірок світового джазу. На основній сцені в місцевому Парку культури виступили відомі джазмени з США: Квартет Дж. Скофілда, Група «Syrro Guga», Проект Б. Еванса «Soulgrass», зірковий Квартет «Jeff Lorber Fusion» та легенда джазу, музикант першої величини – Р. Картер у складі «Golden Striker Trio» (разом із П. Мартіно і М. Міллером). Крім того, на безкоштовних сценах у місті виступили не менш цікаві джазові музиканти: американський блюзмен В. Джексон, провідні російські джазові і блюзові музиканти А. Кондаков та М. Арутонов, низка відомих бразильських джазменів, а також гурт із Білорусі «Apple Tea». Загалом у Львові відбулося 15 концертів, в яких виступило понад 100 музикантів. За версією видання «Lviv Today» міжнародний джазовий фестиваль «Alfa Jazz Fest» став найкращим і найпотужнішим фестивалем року, за що отримав винагороду «Lviv Today Lion Awards 2011».

Не розчарував фестиваль своїх прихильників і в 2012 р.; адже тоді виступили відомі джазові музиканти з США – Кв'нтет К. Гарретта (Kenny Garrett Quintet), К. Вілсон (Cassandra Wilson), Тріо Д. Патітуччі (John Patitucci Trio), Тріо С. Хендерсона (Scott Henderson Trio); з Канади – Д. Ваннеллі (Gino Vannelli), Камеруна – Р. Бона (Richard Bona), з Англії – Д. Мак Лафлін і група «4th Dimension» (John MacLaughlin & the 4th Dimension); з Польщі – Група М. Напюрковського (Marek Napierkowski Group); з Німеччини-Білорусії – із спільним проектом «Іди геть» («Walk Away»); з Угорщини – Мікі Бірта і Друзі (Miki Birta & Friends); з Росії – Проект М. Моїсеєнка (Nikolay Moiseenko Project) і Квартет А. Шилклопера; з України – ManSound + Пікардійська терція, Група «Діслокадос» («Dislocados»), Секстет Г. Паршина, Д. Мороз & AQ, Квартет О. Саранчина, Кв'нтет О. Лукачової та ін. Незважаючи на свою молодість, фестиваль «Alfa Jazz Fest» здобув звання однієї з найважливіших літніх музичних подій Східної Європи і наймасштабнішого джазового open-air фестивалю України. Така кількість світових джазових зірок виправдовує заяву О. Когана про те, що музикантів подібного масштабу збирають лиш обрані фестивалі у світі.

Отже, щодо основних тенденцій в розвитку джазово-фестивального руху в Україні періоду державної незалежності, то вони яскраво демонстрували не лише позитивну кількісну динаміку функціонування джазових заходів, але і особливості якісно-змістового компоненту кожного його етапу, що визначило характер виконуваних ним функцій і завдань. Зокрема, перший і другий етапи (до 2005 р.) – це, насамперед, виконання функції активної популяризації джазової музики, репрезентації новинок, пошук та підтримка нових імен, які реалізувалися у формі основних концертних виступів, проведенні майстер-класів, показових виступів дитячих, юнацьких і студентських колективів та солістів – дані етапи носили суто інформаційно-пропагандистський характер. Третій етап (2006–2012 рр.), в якому поряд із вище перерахованими функціями починає виділятися, як зазначив у своєму дослідженні М. Швед, «комунікація світової творчої еліти», тобто комунікаційна функція, що поступово стає домінуючою. Вона реалізувалась у спільних творчих концертних проектах, які починають переважати у фестивалях третього етапу фестивального руху даного періоду, в обов'язковому проведенні майстер-класів і сейшенів, якими завершувались усі фестивальні форуми тощо.

На основі вище викладеного можна констатувати, що джазові фестивалі та концерти органічно вписалися у систему музичного життя України, значно її збагативши, а фестивальний джазовий рух, тісно пов'язаний з іншими соціокультурними процесами, зазнав значних змін і протягом останнього десятиліття ХХ ст. та поч. ХХІ ст. відзначився великими досягненнями, а саме: 1) збільшилась кількість заходів та розширилась їх географія; 2) підвищився професійний рівень їх учасників, що відзначилося на їх майстерності; 3) професіоналізація джазового виконавства поєднувалась з урізноманітненням і збагаченням репертуару, значне місце в якому посіли композиції, що ґрунтувалися на українському («інтонаційному матеріалі»); 4) незначна кількість фестивалів, які спочатку були досить за скромними за масштабами заходами, «виростають» до потужних «суперфестивалів», як це сталося з джазовими імпрезами «Горизонти джазу» (м. Кривий Ріг), «Єдність» (м. Київ) та ін., що поступово набули статус міжнародних; 5) інтенсивний розвиток джазово-фестивального руху зумовив розширення їх функцій в соціокультурному середовищі: від інформаційно-пропагандистських до комунікаційних; 6) український джазово-фестивальний рух відзначився інтенсивним розвитком, що є продовженням тенденцій збагачення і розширення горизонтів його можливостей; 7) джазові фестивалі відіграли і відграють вагомий роль у процесі подальшого формування національного джазового стилю та розвитку української джазової школи.

Список використаної літератури

1. *Давидовський К.* Соціокультурні виміри міжнародного фестивального руху: за результатами IV Міжнародного музичного фестивалю «Віртуози планети», available at: ua/obraz/ 33/1975-sociokulturni-vimiri-mizhnarodnogo-festivalnogo-ruhu
2. *Зуєв С. П.* Сучасний культурний простір та семіотика музичного фестивалю (на матеріалах Харкова) : дис...канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / С. П. Зуєв. – Харків, 2007. – 207 с.
3. *Олендарьов В. М.* Вітчизняний джаз та проблема стилю : автореф. дис... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.02 / В. М. Олендарьов. – Київ, 1995. – 22 с.
4. *Резникова Е. И.* Фестиваль искусств как синтетическое художественное пространство: дис...канд. искусствоведения: 17.00.09 / Е. И. Резникова. – СПб. – М., 2006. – 186 с.
5. *Романко В. І.* Джаз у музичній культурі України: соціокультурна та музична інтерпретації: дис... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / В. І. Романко. – Київ, 2001. – 177 с.
6. *Сичова О.* Типи мистецьких фестивалів і конкурсів у сучасній Україні / О. Сичова // Мистецтвознавчі зап. – Київ, 2013. – Вип. 24. – С. 257–263.
7. *Сікорська І. М.* Міжнародні музичні фестивалі в Україні як віддзеркалення сучасного культурного процесу / І. М. Сікорська // IV Міжнародний конгрес МАУ. – Київ, 2001.
8. *Тормахова В.* Характерні риси української поп-музики кінця ХХ – початку ХХІ століть / В. Тормахова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/3803/1/165-172.pdf>
9. *Швед М. Б.* Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики в Україні на новому етапі (1990–2005 рр.): автореф. дис...канд. мистецтвознавства : 17.00.01 – «Теорія та історія культури» / М. Б. Швед. – Львів, 2006. – 20 с.

References

1. *Davydovskii K.* Social and cultural dimensions of international festival movement: the results of the IV International Music Festival «Virtuosos of the Planet», available at: ua / obraz / 33/1975-sociokulturni-vimiri-mizhnarodnogo-festivalnogo-ruhu (access November 15, 2014).
2. *Zuev S. P.* (2007). Modern semiotics and cultural space music festival (on materials Kharkov), Dissertation on competition Sciences. degree candidate. art Criticism: 17.00.01. – Kharkiv, 207 p. (in Ukrainian).
3. *Olendarov V. M.* (1995). The domestic jazz and problem of the jazz style, Thesis. abstract for. Cand. Art criticism, 17.00.02. – Kyiv, 22 p. (in Ukrainian).
4. *Reznikova E. I.* (2006). Festival of the Arts as a synthetic art space, Dissertation on competition Sciences. degree candidate. art Criticism, 17.00.09, SPb, Moscow, 186 p. (in Russia).
5. *Romanko V. I.* (2001). Jazz musical culture in Ukraine, sociocultural and musical interpretation, Dissertation on competition Sciences. degree candidate. art Criticism, 17.00.03 «Art of Music», Kyiv, 177 p. (in Ukrainian).
6. *Sychev O.* (2013). Types of art festivals and competitions in modern Ukraine / Olena Sychev // Art criticism notes. – Kyiv, – Issue 24. – P. 257–263 (in Ukrainian).
7. *Sikorska I. M.* International Music Festival in Ukraine as a reflection of modern cultural process / I. M. Sikorska // IV International Congress of UIA. – Kyiv, 2001.
8. *Tormahova V.* (2010). The characteristics Ukrainian pop music of the late twentieth century – early XXI, available at: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/3803/1/165-172.pdf> (access September 15, 2015).
9. *Swede M. V.* (2006). «Trends in international festivals of contemporary music in Ukraine on a new phase (1990–2005 years)», Thesis. abstract for. Cand. Art criticism, 17.00.01 – «Theory and history of culture», Lviv, 20 p. (in Ukrainian).

THE DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF THE JAZZ FESTIVAL MOVEMENT IN UKRAINE DURING THE PERIOD OF INDEPENDENCE (1991-2012)

Ros Zoriana, Ph.D. in Art Criticism, Associate Professor,
Institute of Arts, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ivano-Frankivsk

The article deals with the actual problems of the national jazzology – the development of the Ukrainian jazz-festival movement. On the basis of the review of jazz festivals in Ukraine during the period of independence, the quantitative and qualitative indicators of their functioning are determined. The positive dynamics of these processes makes it possible to outline the main tendencies in the development of the Ukrainian jazz – festival movement in 1991–2012.

Key words: jazz festivals, international jazz festivals, jazz-festival movement, development dynamics.

UDC 7.079:792 73

THE DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF THE JAZZ FESTIVAL MOVEMENT IN UKRAINE DURING THE PERIOD OF INDEPENDENCE (1991-2012)

Ros Zoriana, Ph.D. in Art Criticism, Associate Professor,
Institute of Arts, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ivano-Frankivsk

The aim of this article is to study the issue of the national jazzology – the development of the Ukrainian jazz-festival movement. Today, jazz festivals are an important part of socio-cultural life in modern Ukraine. This cultural phenomenon not only reflects the state of musical culture, but also becomes a powerful factor of culture making processes.

Research methodology. The aim of this research is to determine the main tendencies of the development of the Ukrainian jazz-festival movement during 1991–2012 on the basis of examination of the active jazz festivals in Ukraine during its independence and to analyze the quantitative and qualitative indexes and the dynamics of their development.

On the basis of examination of the newly created and revived jazz festivals in Ukraine in 1991–2012 it was determined, that on the territory of Ukraine more than 100 new jazz festivals appeared, but many more jazz festivals were active, including those created before the 1990-s, which differed in scale, duration and status. The given period can be conditionally divided into 3 stages, which differ from one another in the number of jazz festivals founded or revived. The first one is the period of 1991–2001, during which 33 jazz festivals arose during 11 years (the peak was in 2001 – 7 jazz festivals). The second one is transitional – 2002–2005, we can observe a significant drop in creating new festival events – 8 festivals during 4 years. The third one is 2006–2012, when only during 7 years 60 festivals became active (the peaks is in 2008 – 14 festivals, and in 2012 – 11 festivals).

Results and Novelty. So, as for the main tendencies in the development of jazz-festival movement in Ukraine during its independence, they vividly showed not only the positive quantitative dynamics of functioning of jazz festivals, but also special qualitative components of its stage, which determined the character of the objectives and functions they performed. In particular, the 1st and the 2nd stages (before 2005) had strictly informational-propagandist character – this is, first of all, active popularization of jazz music, representation of novelties, search and support of new names etc. On the 3rd stage (2006–2012), where joint international projects start to prevail, the communicative function stands out, which in time becomes predominant.

So, in the 21 century the Ukrainian jazz-festival movement is characterized by intensive development, which is the continuation of the tendency of enrichment and expansion of the horizons of its abilities. Jazz festivals played a major role in the process of formation of the national jazz style and in the development of the Ukrainian jazz school.

Key words: jazz festivals, international jazz festivals, the jazz festival movement, development dynamics.

Надійшла до редакції 29.10.2017 р.